

АРХИЄПИСКОП ОХРИДСКИ И МИТРОПОЛИТ СКОПСКИ

Кочанска 2/23 БИТОЛА 7000

тeл. +389 47 293515 факс +389 47 203878

e-mail: arhiepiskop@poa-info.org

Протокол бр. 109 од 17 децембра 2005. год.

Цркви Бога Оца и Господа нашег Исуса Христа, сабраној на Евхаристији у Духу Светоме, расејаној по целој икумени, а ипак пројављеној у једном Телу, прослављеној у Царству које долази и васкрслој за живот вечни,

Ми, смирени и у оковима Христа ради, Архиепископ охридски и Митрополит скопски Јован шаљемо ово

ОКРУЖНО ПОСЛАЊЕ

Да би љубав засветлила, мржња исчезла, нада заблистала, очајање се сатрло, вера се прославила, јерес била побеђена и Христос царовао као Бог и Господ.

Вапај жалости ваше позвао нас је да вас очински и братски загрлимо и заједничким сузама да тугу преточимо у радост, а страдање у наду. Ви се обеспокојавате ради наших окова које будући да су Христа ради, сматрамо их за добар благослов Божји, а нас, пак обеспокојава ваша притешњеност која не сме дуго да потраје зато што може веру да повреди и наду угуши. Оне искусније у духовној атлетици не требамо да подсећамо, али би други требало да знају да Господ не допушта већа искушења него што можемо поднети, а она која пак допушта, нису да нас погубе, него да нас оснаже и спреме за венац којим ће нас наш Отац небесни удостојити у време награде.

Пишете нам да вам је тешко и тужно што не можете да нам видите лице сакривено иза дебелих затворских зидова, али и ми исту бол носимо јер се не можемо зарадовати вашем благом лику и очима пуним суза, вашем срцу крвавом, али верујемо не и безнадежном.

Ако је за вас мучно што не слушате наш глас, којим вам се, како рекосте, Радосна вест благовестила, колико ли је тек нама болно што преко зида не чујемо ваше „Амин“.

Значи, ако је толика жалост у вама што смо ми, будући један, привремено отсутни из вашег мноштва, ако сте неспокојни зато што један којег љубите није присутан међу вама, шта да кажемо ми који осим анђела немамо у близини човека да нам зној обрише, чашу воде да нам пода, братским целивом да нас загрли.

И после свега тога, грешно ли је што нас таква бол раскида, што нас такав чемер притиска? Не само што није грех, него је сасвим природно да нам недостаје и да тугујемо за оним од кога смо телесно удаљени. Оног кога љубиш не мора да је веома далеко да би бол што га не гледаш био велики. Довољно је да буде иза зида. Ако је зид изграђен од цигле или другог савременог грађевинског материјала као што је зид затвора који нам онемогућује да се сретнемо, не бојте се. Он је пропадљив, пробојан и лако се прескаче, без обзира на његову висину. Њега, ваша вера постепено нагризава, нада га ваша растреса, а љубав ће га наша срушити, јер на крају остају само те три, како каже Апостол (1Кор. 13,13).

Непробојан је други зид, онај који грех подиже између нас. Тим наизглед прозачним материјалом, којем не можеш измерити густину или специфичну тежину, граде се најдебљи зидови између нас. Сваки грех који носимо у мисли је материјал за такав непробојан зид, а сваки учињен грех је већ уграђен материјал у тај зид. Преко таквих зидова љубав се тешко пробија, радост тешко прескаче. Такви нас зидови ограђују у царство чамотиње и безизлаза.

Жалост није значи, несвојствена нама који смо отпали из раја. Жалимо за изгубљеним рајем, али жалимо и због одсуства оног кога љубимо. Ипак, што је већа жалост ради растанка с љубљенима, то је већа корист коју та жалост доноси, ако је подносимо с благодарношћу. Јер не само ране телесне, већ жалост душе, а још више бол душевна доноси велику награду ако се подноси с благодарношћу.

Ако, опет, жалите за то што нас нисте ослободили из затвора, престаните. Јер ви сте учинили све што сте могли. Чак и више од тога. Кад сте схватили да то није временом могуће, нисте себе поштедели да тражите да са нама делите затворску ћелију. Откада се и ово последње показало немогућим, не треба да се притешњавате да нисте учинили оно што сте могли. Остало ће Бог довршити.

Ипак, нећемо прећутати колико нас је успокојила ваша брига о нама. „Говорим то не због оскудице, јер сам се научио да будем задовољан оним што имам. Знам и понизити се, знам и да изобилујем; у свему и свачему навиком, и сит бити и гладовати, и изобилујем и оскудевати. Све могу у Христу који ми моћ даје. Ипак, добро учинисте што узесте учешћа у мојој невољи“ (Филип. 4, 11-14), каже Апостол Филипљанима, а ми немамо томе шта додати.

У једном писму упућеном из изгнанства, Златоусти Јован ће написати да награду не носе само добродетељи, него и страдања. И то још већу. Пример о томе је Јов, страдалник и образац трпљења у коме су се врлина и страдање сјединили, па се не зна у чему је Јов драгоценији, дали зато што сија врлином као дијамант, или пак зато што је преко страдања постао чвршћи од дијаманта.

Познате су његове врлине: гостопримство, састрадавање, милост, човекољубље, праведност, али и трудољубивост, кротост, мудрост, уздржање и још многе друге. Ипак, чиме је он више засветлио, врлинама или страдањима? Ако је Јов велики зато што је сакупио толико врлина у животу, колико је већи зато што се показао трпељивим у страдањима која је поднео?

Када је, значи, Јов био просветљенији, кад му је кућа била отворена за свакога, или кад му се та кућа срушила, а он је то претрпео без иједне жучне речи, напротив, благословио је Господа? Једно је било врлина, а друго жалост. Када се он показао већим, кад је принео жртву за успех своје деце и сплотио их у јединство, или онда када су она била поклопљена испод рушевина куће и умрла на жалостан начин, а он је то поднео стојећи?

Шта је важније, то што је од вуне сопственог стада оваца облачио сиромаше, или то што је без узбуђења примио вест да су му сва стада уништена? Или, шта га је учинило познатијим? Када је својим старачким телом устајао у одбрану онеправданих и ломио зубе онима који су чинили неправду, или онда кад је гледао да то старачко тело једу црви?

И поред тога што су добродетељи Јова неоспорне и довољне за венац пред Господом, страдања га чине светлијим, већим и достојнијим. Јер страдања су тежи део борбе, у којој је, да би се победило, потребна велика мужевност, психичка стабилност, мудрост и велика љубав према Богу. Тако, жалост коју носи страдање, ако се прима с благодарношћу, постаје већа од добродетељи које човек великим подвигом стиче.

Када се Апостол Павле хвали, без обзира што, како каже, то чини у безумљу, он се не хвали својим врлинама. Свестан је да је по том критеријуму он само један међу многима, који су непорочни према Закону Божјем.

Но, он је велики Апостол зато што је љубав према Христу доказао страдањем. Много пута затваран, бичеван, бијен штаповима, каменован, пред опасношћу је био, као што сам каже, да буде неколико пута и усмрћен. Преживео је бродолом, и то не један него три, а да и не говоримо колико пута је остао гладан, жедан и недовољно обучен, пролазећи дуге и опасне путеве да би благовестио Јеванђеље (2 Кор. 11,23-38). Све ово би било неподношљиво ако га човек не прима с благодарношћу, и ако му љубав према Богу није подстицај да издржи свако страдање.

Онај који љуби, тај и страда, и колико више љуби, толико више страда. У овом палом свету, постоји нека дубока веза између љубави и страдања. У будућем свету, оном којег с нестрпљењем очекујемо, љубав ће изгубити „квалитет“ страдања.

Сва пак страдања, која Црква претрпи, претварају се у силу њеног искуства. Подношење страдања за Христа доприноси напретку Јеванђеља. Или се не сећате онога што каже Апостол, да је све што му се догодило било зато да би сав царски суд и сви остали сазнали да је у оковима Христа ради (Филип. 1,13).

Видите како је злоба противника Цркве, а у нашем случају јеретика, учинила услугу телу Цркве. Господ је окренуо њихову злобу у сажалење за нас. Цео је свет сазнао и супротставио се нашем неправедном заточењу. А и још нешто друго. Они који су пре нашег сведочења вере били колебљиви и неодлучни, сада су чврсто везани за Цркву. То је потпуно природно, јер се вера доказује кроз мучеништво, а не кроз празне проповеди и добре жеље без дела. Само онај који је то искусио на себи може са Апостолом рећи: „И многа браћа у Господу, ободрена оковима мојима, још више су се осмелили да без страха говоре реч Божију” (Филип. 1,14). Значи, без разлике што неки имају нечисте намере, и имају за циљ да нанесу жалост нашим оковима, преокрећући њихову злобу Господ називава Цркву. И опет, цело тело има користи, иако су наши противници хтели да нас повреде.

Ниједан подвиг не носи толику награду као неправедно страдање. Свакако, ако се прима са благодарношћу. Али, понекад једно страдање преузима друго, и пре но што оно заврши долази треће, па четврто. Незнаш да ли има краја. Применом полицијске силе су нас истерали из Митрополије у Велесу, а само кратко време затим, с још већим терором и из манастира у Неготину у који смо били прогнани. Затим су послали маскиране и наоружане разбојнике да нас заплаше. Прво су опљачкали, а затим и запалили манастир који смо почели да градимо и повредили монахиње које су живеле у њему. Монахе из других манастира је полиција применом оружја истерала из њихових домова у сред ноћи у месецу јануару. Испред наших очију су сурови властодршци варварски срушили изграђену манастирску цркву. Злословили су против нас невиђеном злобом по свим средствима за информисање. Коначно, затворили су нас.

Свакако да се ми не радујемо ни смрти судије који нас је осудио, а умро је премлад, ни човека који је порушио цркву, а Господ му је узео живот још пре но што је остарио. Господ нас је научио да љубимо и непријатеље, чак и да се молимо за оне који нас вређају и гоне (Мт. 5, 44). По угледу на Христа, говоримо: „Госпode, опрости им јер не знају шта раде”, али истине ради, правде ради и педагогије ради будућих поколења, не треба да прећутимо да су заслужили казну Божију.

Ви знате браћо наша, да је Епископ икона самог Христа. Наређивањем да он буде обесчашћен, затваран и мучен, прихвата се улога Пилата, прихвата се суђење самом Христу, жели се чак бити и судија Богу. Зато је крај таквих људи неславан. Не зато што су осудили Епископа, који по својој људској слабости може да има и грешака, него зато што су осудили икону Христа, која је сами Епископ, а то је исто као да су у затвор сместили Господа Христа.

Наређујући пак да се сруши црква, исто је што и наредити да се руши тело Христово које је Црква. Храм је добио име по телу Христовом које се зове Црква и сакупља се на том месту. Тако, рушећи тај рукотворени храм, повређује се нерукотворени, Црква Божја која се сакупља у том храму.

И зато је казна Божја и у једном и у другом случају толико оштра. Господ је решио да одузме живот тим људима веома брзо после њиховог злочина над Црквом. Оставио им је период за покајање, и пошто га нису употребили на корист свога спасења, предао их је праведном суду. На том суду неће бити привилегија за судије овог света зато што ће бити осуђени као и они коју су на овом свету били осуђени од њих.

Сећате ли шта су Јосифу учинила рођена браћа? Ако је за утеху, нама су то учинила лажна браћа. Али, у суштини је све то исто. И у његовом случају је једно гоњење замењивано другим, а друго трећим. На једно страдање се надовезивало друго, а на друго, треће. Издајући га, начинили су га робом у туђој земљи, земљи са туђим језиком, туђих људи. Има ли већег затвора од тога? Али, он је ушао и у истински затвор, окусио је окове и бичевања, и сва принудна затворска уздржања. Одатле је, пак изашао великим, јер су га страдања, која је претрпео, начинила достојним хвале. Као што су и Апостола Павла страдања, за која каже да рађају искуство, начинила достохвалним. С таквим, у себи потврђеним искуством, писао је Филипланима: „Јер је вама даровано за Христа, не само да верујете у Њега, него и да страдате за Њега, имајући ону исту борбу, какву код мене видесте, и сад чујете о мени” (Филип. 1,29-30). Из страдања се рађа смирење, а смирење је веће од несреброљубља и безбрачности. Смирење је у ствари молитва срца.

Тако, страдање доноси три тековине. Прво, онај који страда постаје смирен и чвршћи од дијаманта, друго, његово страдање даје вољу и храброст онима којима још увек није дошао ред да страдају, и треће и најважније, он спрема венце похвале пред Господом.

А нас су, као што сте се и сами уверили, наши непријатељи, чак и не желећи то, довели до таквог положаја у којем више нису у стању да нас повреде. Исцрпили су све стреле и нису успели ништа, осим да се сами посраме пред свима. Сада су целој икумени познати као зловни јеретици који, осим за пакост и борбу против тела Христовог, за ништа друго и не знају. Несвесно и поново против своје воље помогли су нам да брже и успешније преобразимо сопствене страсти, посао који би нам без њихове злобе одузео много времена и много труда. Ипак, иако је Господ њихову злу намеру окренуо на корист Цркве, они не могу бити оправдани, јер нису учинили добро слободном вољом, него обратно, слободу воље су употребили за опањавање и клеветање Цркве, њених Епископа и свештенослужитеља. Они граде кућу на песку и очекивано је то што им се срушила. Али, благосиљајте оне који вас гоне, благосиљајте, а не куните (Рим. 12,14), каже Апостол.

Наши клеветници се ничим не разликују по њиховим зловним методама од оних који су у време Атанасија Великог употребљавали његови клеветници, или опет, од оних употребљених у време Златоустог Јована од стране његових клеветника. Углавном, сви непријатељи Цркве употребљавају исте методе. Када увиде да их истина поражава, да остају без теолошких аргумената и да требају бити осуђени за јерес, онда оптужују Божје угоднике да су учинили финансијске проневере, или друге ниске грехове који не би учинио ни слабоверни хришћанин. Нису ли Аријанци оптужили Св. Атанасија да је био среброљубац? Није ли требао да изађе пред царски суд да би се доказало да је богољубац, а не среброљубац? Нису ли урадили исто и са Златоустим Јованом? Није ли између осталог био прогоњен и због те клевете, да је злоупотребио новац из касе за сиромаше?

Ситне душе, и уопштено, сви противници Цркве су такви, никад неће разумети да великим људима новац није циљ него средство. Полазећи од сопствене нискости, они мисле да су сви поткупљиви, среброљубиви и страстољубиви.

Пилат не би распео Христа без савета свештеника јудејских, а власт без настојања јеретика нас не би ставила у окове сама од себе. Али, добро је што се њихово лицемерје открило, њихова превара објавила, њихова лаж доказала. Нема више ниједног кутка у икумени где се није чуло за њихову дрску борбу против Цркве, за њихово јеретичко злословије. Открили су право лице, оно које су деценијама прикривали иза мантија. Пљунули су ка небу, али им је пљувачка пала на лице. И, ако поред свега горе поменутог ипак неко пита: Зашто Бог дозвољава да праведници и Црква његова страдају, а да грешници добро проведу дане земаљског живота?, рећи ћу вам оно што је пре много времена рекао Св. Максим Исповедник.

У власти наше слободне воље су добра и лоша дела која чинимо. Господ то зна од вечности, али то не предодређује. У Божјој су власти казне које нас сналазе, али и награде. Ми немамо власт ни над болешћу, ни над здрављем, али имамо власт над разлозима који проузрокују болест, или над онима који чувају здравље. Као што је неуздржање разлог за болест, уздржање је разлог за добро здравље. Држање Божјих заповести је разлог за добијање Царства Божјег, а нарушавање Божјих заповести води ка паклу. Али, дешава се да понекад благочестиви, они који држе заповести Божје и испуњавају Његову вољу страдају на овом свету, а да они непобожни, самољупци и гордељивци доживе спокојну старост.

Ове прве, који страдају по правди, Бог је познао од вечности, има њихов логос још пре стварања света и гледа их кроз њихов крај, кроз последњег Његовог суда као спашене, као делове тела Његовог љубљеног Сина. То су светитељи. Они извршавају вољу Божју, своју вољу покорављају вољи Његовој, и тако њихова воља која је слободна и коју им Бог не предодређује, постаје иста са Божјом вољом према њима. Кроз искушења и страдања они бивају испробани да ли су чврсто одлучни да своју вољу покоре Божјој. Као што се десило, рецимо, са Јовом и Јосифом.

Јов је био искушан да би се објавило његово јунаштво, дотад невиђено, а Јосиф да би се показала његова целомудреност и уздржање које човека чине светим. И сви други светитељи, који чак и да нису страдали добровољно, претрпели су невоље у овом свету по Божјем допуштењу да би победили, и сатрли главу човековом непријатељу - ђаволу.

Они грешници пак, који наизглед добро пролазе у животу, су као пет неразумних девојака које су отишле да чекају младожењу празним рукама, без врлина. Дочекале су дан свадбе, али нису ушле на свадбу и чуле су оне страшне речи: „Не познајем вас“ (Мат. 25, 12). То су најстрашније речи које човек може чути од Бога. Бог познаје нас људе као логосе у Логосу, као бића сабрана у Његовом Сину. Ако нас нема у Логосу, ако нисмо део Његовог тела, онда нас Бог не познаје. Постојимо, али као да нас нема, привремено смо се дигли из прашине од које смо саздани да би се опет вратили њој. Тако, без обзира да ли ће неки дуго и удобно поживети у греху, иако је то ретко и скоро немогуће, која им је корист, ако им се после смрти траг избрише и спомен исчезне? Ако их Бог није познао, немају ни учешћа у вечности, а сигурно је да их није познао јер су се они сами покрили грехом како их Бог не би видео. Они не отпадају од вечности због тога што је Бог тако предодредио. Бог љуби све које је створио, али они отпадају од вечности зато што су сами тако изабрали, да уђу у пакао путем удобног живота у греху, а не у рај, у који се улази преко искушења, невоља и страдања, која нас чисте од греха.

Зато, браћо наша, возљубљена чеда у Господу, „Ако неко има Њега (Христа) у себи, нека схвати шта желим, и нека саосећа самном, знајући чиме сам све обухваћен“, каже Св. Игњатије Богоносац Римљанима кратко време пре но што су га лавови растргли (Рим. 6, 2). А потом наставља: „Љубав се моја распела и нема у мени огња који жели било шта материјално, већ је у мени вода жива и жуборећа која ми изнутра говори: Хајде к Оцу!“ (Рим. 7,1)

Ходите љубљени у Господу да сви идемо ка Оцу, тамо где нам је место припремљено пре свих векова, да царујемо са Сином Божјим као чланови Тела Његовог, повезани везом Духа Светог.

Пре Рождества Христовог 2005
Затвор Идризово - Скопље